

מסורת הש"ס

א) נעשים פי י"ד מ"ה,
ב) קדושין כה. ו"ז,
ג) ז"ל הוא כמ"ד, ד) ומנעו
ה) [במבדק ח],
ו) [שם], ז) גי' א"ת לא יעבור
ולה יעבור.

תורה אור השלם

1. ובה גששה להם
לשקרה הודו עליהם מי
חשאת העבירו תיער על
כל בשרם ויבטו בגדיהם
[השקרה: במדבר ח ז

הגהות הבר"ח

א) רש"י ד"ה רבי אומר
ובי על ראשו עד מלאה
דמשתע: תער: ב) ד"ה
הכמני וכו' האחרון
הכמני תער. ג"כ פי' הא
דמקן תער ללא יעבור
לעבור על תער בעל און
על תער לא יעבור ועל לא
יעבור כל המעבירין וכן
צריך לפחד ללשוא אחרינה
דמסיק צפי' להדיא:
ג) ד"ה לשוא אחרינה וכו'
והא דכתיב תער כמקון
לא יעבור ומשמע לא יעבור
תער לעבור עליו בשני
לארץ הס"ד: ד) ד"ה
פשוטו וכו' נזיר כתיב
וגילה המיר את ראשו
נזיר כמנוע מצוי ויגלה:
ה) ד"ה אלא וכו' דמתי
תיתי וכלעיל:

הגהות מהר"ב

רנישבורג
א) גי' מלא נמי הכי וכו'
סיפסג כל שהוא חיוב ודאי
כ"ל. א"ת: ב) שם אמר
מח. ר"ב פי' לעיל כל ע"א
ונכ"ש: ג) ד"ה אמר מר
ובצ"ט: ד) ג' תורה
ובתער וכו' כי צופיקין
כל שיהא חיוב. כן ה"א
ואח"כ מב"ד אלא אה"כ
וכי: ד) ד"ה מלא נמי
הכי שלוקה בחמת כ"ל.
א"ת: ה) ד"ה כסס וכו'
מעכבות זו כן שתי שערות
סומרות כ"ל: ו) ד"ה מן
הסס פי' כמ"כ חיובת פי'
כמ"כ נתמקו וי"כ פיק
בתרל דנגעיס. א"ת:

הגהות התוספות

1. ז"ל תער לא לא יעבור.
2. ז"ל דמותו לא.
3. ז"ל
כ"כ ומיתת מ"מ נתמק.
4. ז"ל משמה.

פי' הרא"ש

שאין דנין קל מחמור
המצורע חמור שחור
לגלה כל שער גופו והנזיר
אינו [מגלה אלא] ראשו
הלכך כתיב ביה תער
דאם אינו ענין להעברת
תער תני ימי נזירותו
דהא אפי' בשאר מעבירי
לפי. ונהו ענין התגלחת
מצוה השלישית נזירותו:
רבי אומר ארץ צריך
לאחורי תער התגלחת מצוה
דכי אחי לגופיה אפי' הכי
ממילא יתעבד התגלחת
אחרונה בתער דהכי משמע
פשיטה תער לא יעבור על

שלשה מינין פרק ששי נזיר

ואין דנין קל מחמור להחמיר. על הקל אלא להקל על הקל ולהחמיר
על החמור והכא דא"ל ללמדו ממנוערת אלא ליה תער דבתער
הוא דמיהו תגלחת אחרונה אבל צמדי אחרונה לא: רבי אומר אינו
לרין. לתגלחת אחרונה וכשכחצ נך תער לא צל אלא לומר נך

שאין דנין קל מחמור להחמיר עליו רבי אומר
אינו צריך הרי הוא אומר תער לא יעבור
על ראשו עד מלאה התורה אמרה אחר
מלאה לא תהא תגלחת אלא בתער והכתיב
תער לא יעבור על ראשו לעבור עליו בשני
לארץ אמר רב חסדא *ללקות באחת בלעכב
בשתים בלסתור אינו סותר אלא ברוב ראשו
ובתער בתער אין במידי אחרונה לא והקתני
מינין לרבות את כל המעבירין אלא אימא
יכעין תער תניא נמי הכי נזיר שתלש מירט
סיפסג כל שהוא א) אינו סותר אלא ברוב
ראשו ובתער רבי שמעון בן יהודה אומר
משום ר"ש כשם ששתי שערות מעכבות בו
כך שתי שערות סותרות בו ב) תנן התם
שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה הנזיר ומצורע
ולוים וכולן שגילחו שלא בתער או ששיירו
שתי שערות לא עשו ולא כלום אמר מר ג)
שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה פשיטא מ"ד
משום עבורי שער הוא ואפילו סך נשא
קמ"ל דלא קתני וכולן שגילחו שלא בתער
בשלמא גבי נזיר כתיב תער לא יעבור על
ראשו וגבי לוים כתיב והעבירו תער על כל
בשרם אלא מצורע בתער מגלח וכ"ת תיתי
מלוים מה לוים שכן טעונין תגלחת ואין
תגלחתן אלא בתער אף אני אביא את
המצורע שהוא טעון תגלחת ואין תגלחתו
אלא בתער איכא למיפרך מה ללוים שכן
טעונין תנופה בגופם תאמר במצורע דלא
אלא תיתי מנזיר מה לנזיר שכן קרבנו טעון
לחם תאמר במצורע דלא אלא מחדא לא
אתיא תיתי מתרויהון מהי תיתי מלוים
מה ללוים שכן טעונין תנופה בגופן נזיר
יוכיח מה לנזיר שכן קרבנו טעון לחם לוים
יוכיחו ו) וחזור הדין לא ראי זה כראי זה ולא
ראי זה כראי זה הצד השווה שבהם שהן
טעונין תגלחת ותגלחתן בתער אף אני
אביא את המצורע שהוא טעון תגלחת
ותגלחתו בתער א"ל רבא מברניש לרב אשי
ולפרך מה להצד השווה שבהן שכן
אין

כשם ששתי שערות [מעכבות ח] כך סותרות. אס גלח צ' שערות
תוך ימי נזירותו: תנן התם. ו) פירוש צמ"כ דנגעים
שגשה מגלחיס נזיר דכתיב וגלח את ראש נזרו מנורע דכתיב
וגלח את כל שערו ולוים דכתיב והעבירו תער על כל צפרס:
פשיטא. דמגלחתן מנורע דהא קרמי כמיני: מהו דתימא משום
עבורי שער הוא. פירוש ותער לא מעכב צהן ואפי' סך נשא קמ"ל
[דלא] דמגלחתן מנורע: נשא. מין המשמה. שמשרת השער ומימה
דהא מסיפא שמעיין לה צדיה דהא קמי סיפא וכולן שגילחו שלא
בתער לא עשו ולא כלום ונרין לומר דאי מהיהא הוה אמינא מלי שני
צמער שלא כעין תער ואפי' סך נשא נמי: בשלמא גבי נזיר
כתיב תער לא יעבור על ראשו. לת"כ צמ"כ אינו ענין ללמלות
מתיבו ענין לתגלחתו ולרבי דמסתכו לעד מלאה אלא תער לא יעבור:
אין

כזו קרמי צמיר לכתבי [במבדק ח] ויגלה הנזיר (ו) וגו' צמורע [וכתיב
ויקרא ד] ויגלה את כל שערו בלוים והעבירו תער על כל צפרס:
מ"ד עזרי שער שפיר דמי ואפי' סך נשא. סס שמשיר את השער:
קמ"ל. דלא כגי ליה אלא בתגלחת דקמני דמגלחתן מנורע: בשלמא
גבי נזיר כתיב ביה תער לא יעבור על ראשו. לרבי דכתיב ליה
ולתנא קמא דכתיב ליה וכלעיל: מה ללוים שכן טעונין תנופה בגופן.
דכתיב: והניף אחרן את הלויים תנופה לפני ה' והואיל וטעונין
תנופה מתמריין כזו כולי האי דלא הוי תגלחתן אלא בתער
תאמר צמורע הקל שאין טעון תנופה בגופו והואיל ואינו טעון
תנופה בגופו דין הוא להקל עליו שיהא תגלחתו בכל דבר:
אלא מחדא לא אפיא. דמתי (ה) נימי וכלעיל:

הא
תנופה בגופן. דכתיב והניף אחרן את הלויים תנופה לפני ה'
[בקרצנו] ולכן לא יטעון חומרל דמער דזוג נמי יועיל:

מ.

רבי אומר אינו צריך. תער לאחורי לתגלחת אחרונה של נזיר דכי
נמי צריך לגופיה אפי' ידעיין ממילא לתגלחת אחרונה צמער
וכהא פליג לת"ק ידיה דת"ק אייתי לתער משום תגלחת אחרונה
ופריך והא כתיב תער לא יעבור דמשמע שאר מעבירין נמי והכי

קאמר רבי דאחי לגופיה דמשמע
צמער דוקא מיחייב דס"ל לגמרא
דאיין לנו לומר דרבי יסבור כר' יונתן
דלא אסר שאר מעבירין דמדקאמר
אינו צריך משמע דלא אחי לאפלוגי ג
תנא קמא דידי' דמחייב על כל מעבירין
ומשני לעבור עליו צ' לאוין לכך כמב
תער דמגלח צמער עובר צמני לאוין
משום תער ומשום מעבירין דהללו
קאי אצמער וקאי נמי אשאר מעבירין
והוי כאלו כמב תער לא יעבור ד' דמותו
לשון: קמין לפניו ולאחריו ואשאר
נפקי תרויהו ממעבר לרבי דאי לא
נכתב תער אלא לתגלחת מנורע
דקאמר ת"ק מ"מ: לכתביה לתער
צפירוש צדי תגלחת של מנורע למאי
הילכתא כמבנ גבי אסורא לומר [כך]
שלוקה שמים ואס כוליה להכי הוא
אתא למאי סמיך עד מלאה אל תער
לא יעבור אלא רכע לומר עד מלאה
לא יעבור הא לאחר מלאה לא
יעביר שער ראשו אלא בתער:

אמר רב חסדא צקקות באחת.
על שער אחד הוא לוקה
אס התרו צו על תגלחת וגלח שער
אחד הוא לוקה: צעבב בשתיים.
ככלות ימי נזירותו משלחו עליו לגלח
ראשו אס יגלה כל ראשו ושייר שתי
שערות לא עלתה לו תגלחת:
לסתור אינו סותר א"כ מנורע
רוב ראשו. וכולן הן הלכה
צמיר שלא מניינו צהן טעם:

ובתער. [ונראה] (פי') דקאי
ארישא דאינו לוקה
אלא צמער אכל הוא סותר כי נמי
אינו כעין תער אלא [צמיר] ראשו
סותר [היכל] דלא שייכו צו כדי לכוף
אפי' דלא הוי כעין תער ופרין צמער
אין דוקא לוקה צמיר מעבירין לא
הא תקן מיר שגילח צין צמער צין
צווג צין צשפוק כל שהוא חיוב ג): אלא
אימא כעין תער. שערק השער
ומשמיתו מעיקרו: תניא נמי הכי.
שלוקה ו) [וסותר] צרוצ ראשו:
נזיר שתלש ומרט ושפשף כל שהוא
חיוב. לוקה: ואינו סותר אלא
צרוצ ראשו וצמער. פירוש כעין תער:

וגלח את ראש נזרו. מצורע דכתיב וגלח את כל שערו. ולוים דכתיב והעבירו תער על כל בשרם:
דהא קריא כתיב. מהו דתימא קרא אעבור שער קפיד ואפי' סך נשא נמי. הוא סס המעביר השער. וכי תימא מסיפא
משמעין לה וכולן שגילחו שלא בתער הדין דמציין לפרושי אלא כעין תער: שכן טעונים תנופה בגופם כדכתיב והניף אחרן
את הלויים תנופה: שכן קרבנו טעון לחם. הלית ורקיקי תאמר במצורע שכן קרבנו בא ברלות אם אין כר משה מביא

עין משפט
נר מצוה

מב א מיי פ"ה מהל'
מרות הלכה זא:
ב ב מיי פ"ה הלכה
ז:
ג א ד מיי פ"ו סס
הלכה ז:
ד ה מיי פ"ה שם פיק ח
הלכה ו:
ה ו מיי פ"ה מהל'
טומאת נרעת הל' א
סג עשין רלו:
ג ד ז מיי פ"ה הלכה ג
ופ"ה מהלכות מירות
הלכה ו:

נוסחת הריב"ן

א) צריך מע: ב) שהיא:
ג) על ראשו עד יום מלאה
ד) לעולם חיוב
ה) שאר מעבירין והאי
זמני תער לא יעבור דכי
קא בעיד כמבר עובר צמני
לאוין על תער בו: ה) ש
מפרשים דקא פריך צין לרבי
צין לת"ק בלומר רבי היכי
עבור דאס גילח בתוך ימי
מזר כמבר חיוב עליו משום
תער לא יעבור עד מלאה
יעבור כמ"כ ויהי כתיב תער
קודם מלאה ולא לאחר מלאה
הס"ד: ט) שמעבירין:
ט) כ"כ כמב כן חסוספת:
י) כ"כ כמב כן חסוספת:
כ) דבצללו: ל) דכמני:
מ) דכמני:

מוסף רש"י

הכתיב תער לא יעבור.
לומר יחי תער גבי אסור
גילח כתיב ולא גבי מלות
גילוח. וקשה צין לרבי צין
למ"ק. ולידיה הוה ליה
למיציה גבי גילוח מנורע,
דהא ימירא הוא. ומשני
לעולם לגילוח מנורע אלא,
והיי דכתיבי לתער עליו
אסורא. לעבור עליו
בשני לארץ, משום תער
ומשום מעבירין. וראמ"ה
בשנו.

פי' הרא"ש

ומשום לא יעבור לוקה ב'
מירי דהוה אוכל ענבים
לחיס ברישית לוקה ב'.
כיון דמפריש בקרא א"ע"ג
כתיב כחד לאו: אמר
רב חסדא ללקות לוקה
ב' אס גלח שער אחי
לוקה אס התרו בו. ב'
ביום תגלחתו אם שייך
ב' שערות לא קיים מצות
תגלחת: לסותר אינו סותר
אלא ברוב ראשו. אם גלח
רוב ראשו סותר נזירותו
עד מלאה לו שלשים יום
לתגלחתו: ובתער. אכולהו
קאי וכל אלו הלכות הם
טעמא אין בהם: אימא
כעין תער שרעביר כל
השער: תניא נמי הכי.
דלוקה בא' וסותר ברוב
ראשו: להו מירט שפשף
כל שער חיוב ואינו סותר
אלא ברוב ראשו. ובתער
גבי נזיר. וזאת ספריים
דגרסי הלש מירט שפשף
כל שהוא אינו סותר אלא
ברוב ראשו. אבל בתו"ס
גרסי בהדיא חייב: תנן
התם [כפ] בחריא דנגעים
ג' מגלחים נזיר דכתיב